

**Окружний адміністративний суд
м. Києва**

01051, м. Київ, вул. Болбочана Петра, 8, корпус 1

Позивач

**Державний заклад «Українська
психіатрична лікарня з суворим
наглядом МОЗ України»**

49006, м. Дніпро, вул. Надії Алексеєнко, 84
ідентифікаційний код ЄДРПОУ 01285973
e-mail: upbsn@optima.com.ua

Відповідач

Міністерство охорони здоров'я України

01601, м. Київ, вул. М. Грушевського, 7
ідентифікаційний код ЄДРПОУ 00012925
e-mail: moz@moz.gov.ua

**Третя особа, на стороні
Позивача, що не заявляє
самостійних вимог**

Асоціація психіатрів України

04080, м. Київ, вул. Кирилівська, 103-А
ідентифікаційний код ЄДРПОУ 20063586

Адміністративний позов

Міністерство охорони здоров'я України наказом від 31.08.2017 № 992 «Про затвердження Правил застосування примусових заходів медичного характеру в спеціальному закладі з надання психіатричної допомоги» (далі – Наказ) затвердило Правила застосування примусових заходів медичного характеру в спеціальному закладі з надання психіатричної допомоги (далі - Правила). Цим наказом також визнано такими, що втратили чинність підпункти 1.1, 1.2, 1.3, 1.6 пункту 1 наказу Міністерства охорони здоров'я України від 08 жовтня 2001 № 397 «Про затвердження нормативно-правових документів з окремих питань щодо застосування примусових заходів медичного характеру до осіб, які страждають на психічні розлади», виданого на приведення нормативно-правових документів Міністерства охорони здоров'я у відповідність Закону України «Про психіатричну допомогу» від 22 лютого 2000 року № 1489-III та Кримінальному кодексові України від 5 квітня 2001 року і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 1 березня 2002 р. за № 215/6503, що тягне за собою припинення застосування примусових заходів медичного характеру (далі – ПЗМХ) у психіатричному закладі із звичайним наглядом, у психіатричному закладі з посиленним наглядом та у психіатричному закладі із суворим наглядом.

Наказ зареєстрований в Міністерстві юстиції України 20 листопада 2017р. за № 1408/31276 і набув чинності 15.12.2017р. шляхом його офіційного опублікування.

Вважаємо, що даний Наказ суперечить нормам чинного законодавства, є не законним та не відповідає правовим актам вищої юридичної сили на підставі наступного.

Оскаржуваний Наказ видано поза межами повноважень Міністерства охорони здоров'я України.

Статтею 92 Кримінального кодексу України (далі – КК України) визначено, що примусові заходи медичного характеру є надання амбулаторної психіатричної допомоги, поміщення особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого Особливою частиною цього Кодексу, в спеціальний лікувальний заклад з метою її обов'язкового лікування, а також запобігання вчиненню нею суспільно небезпечних діянь.

Норми статті 94 КК України (частини три – п'ять) встановлюють до яких саме спеціальних лікувальних закладів з метою обов'язкового лікування особи, а також запобігання вчиненню нею суспільно небезпечних діянь з урахуванням психічного стану і характеру вчиненого суспільно небезпечного діяння госпіталізуються такі особи, а саме

- до психіатричного закладу із звичайним наглядом
- до психіатричного закладу з посиленням наглядом
- до психіатричного закладу із суворим наглядом.

Таким чином, нормами прямої дії кримінального закону питання щодо спеціальних лікувальних закладів, які здійснюють примусові заходи медичного характеру в стаціонарних умовах чітко і однозначно визначено.

Міністерство охорони здоров'я України, як на підставу видання цього розпорядчого документа, посилається також на статтю 19 Закону України «Про психіатричну допомогу» в редакції Закону (і, напевно із-за цього), що набув чинності з дня, наступного за днем його опублікування (14 грудня 2017 року) та з введенням в дію через шість місяців з дня набуття чинності. Більше всього, що мова йде про норму частини шостої статті 19 Закону «Примусові заходи медичного характеру, не пов'язані з позбавленням волі, застосовуються в закладі з надання психіатричної допомоги у межах адміністративно-територіальної одиниці за місцем проживання особи за бажанням такої особи». Але така норма не стосується примусових заходів медичного характеру шляхом госпіталізації особи до спеціального психіатричного закладу з тим чи іншим наглядом (із звичайним, з посиленням або із суворим). Наведена норма регулює надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку (частина друга статті 94 КК України) шляхом визначення самої особи в якому

закладі вона отримуватиме таку допомогу з урахуванням її фактичного місця проживання, а не тільки за місцем її реєстрації, як це мало місце до прийняття частини шостої статті 19 Закону України «Про психіатричну допомогу».

Як відомо, стан позбавлення волі сполучений з будь-яким наданням психіатричної допомоги в стаціонарних умовах, а при застосуванні примусових заходів медичного характеру і подавна, що ґрунтується на рішеннях Європейського суду з прав людини у справі «Шторк проти Німеччини» № 61603/00 від 16 червня 2000 року та «М. проти України» від 19 квітня 2012 року, заява № 2452/04. У справі «Шторк проти Німеччини» Європейський суд з прав людини (п. 73) вказує, що поняття позбавлення волі включає в себе об'єктивний елемент (обмеження у просторі на значний проміжок часу) та суб'єктивний елемент (відсутність згоди цієї особи на таке обмеження). А щодо заявниці М. у справі «М. проти України» Високим Судом встановлені порушення її права на свободу та особисту недоторканність під час кількох випадків госпіталізації до психіатричного закладу, а саме за пунктом 1 статті 5 Конвенції про захист прав та основоположних свобод.

Отже, положення частини шостої статті 19 Закону України «Про психіатричну допомогу» ніяким чином не обумовлюють видання оскаржуваного Наказу.

Щодо статті 33 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», на яку посилається видавець, то її положення декларують загальний *порядок* надання медичної допомоги за її видами, *порядок* направлення пацієнтів до того чи іншого закладу охорони здоров'я і не обумовлюють потреби прописування *правил* застосування примусових заходів медичного характеру, що визначено Законом.

Таке узгоджується як з наведеними нормами кримінального закону, так і підпунктом 8 пункту 4 Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою КМ України від 25 березня 2015 № 267 (далі – Положення) та пунктом 1.4 в частині вживання термінів у їх значеннях, Порядку надання нормативно-правових актів на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України та проведення їх державної реєстрації, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 12.04.2005 № 34/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 15.05.2013 № 883/5), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 травня 2013р. за № 742/23274 (далі – Порядок Мінюсту, затверджений наказом від 12.04.2005 № 34/5 (у редакції наказу від 15.05.2013 № 883/5).

В абзаці другому підпункту 8 пункту 4 Положення йдеться, що Міністерство охорони здоров'я України затверджує порядок надання медичної допомоги лікарями, іншими медичними працівниками і порядок направлення

пацієнтів до закладу охорони здоров'я, що надає медичну допомогу відповідного виду. Отже, із наведеного вбачається, що Міністерство охорони здоров'я України має право затверджувати саме ПОРЯДОК реалізації тих чи інших дій у сфері охорони здоров'я. Однак, згідно тексту оскаржуваного Наказу, Відповідач, всупереч зазначених норм Положення, затвердив ПРАВИЛА, тобто нормативно-правовий документ, на видання якого відповідних повноважень не отримував. А відповідно до положень Порядку Мінюсту, затвердженого наказом від 12.04.2005 № 34/5 (у редакції наказу від 15.05.2013 № 883/5):

порядок – це акт, який встановлює механізм реалізації прав та обов'язків фізичних і юридичних осіб, процедуру застосування нормативно-правового акта та умови провадження певної діяльності;

правила – це акт, який конкретизує норми права загального характеру з метою регулювання поведінки суб'єктів правовідносин у певних галузях законодавства і вирішує процедурні питання.

Таким чином, Відповідач затверджує Правила, а не Порядок як це мало місце при виданні наказу МОЗ України № 397-2001, перебирає на себе не властиві повноваження конкретизувати норми права загального характеру, що при застосуванні примусових заходів медичного характеру в стаціонарних умовах спеціальних закладів з відповідним наглядом відсутні як такі.

Отже, затвердження Відповідачем оскаржуваним Наказом Правил, є порушенням закону оскільки, останньому не надано повноважень конкретизувати норми права загального характеру, що до того при застосуванні примусових заходів медичного характеру в стаціонарних умовах спеціальних лікувальних закладів трьох типів – із звичайним, з посиленням чи із суворим наглядом просто відсутні.

Невідповідність приписам Кримінального кодексу України, положенням статті 19 Закону України «Про психіатричну допомогу».

Затверджені оскаржуваним Наказом Правила суперечать приписам статті 94 КК України та статті 19 Закону України «Про психіатричну допомогу».

Відповідно до положень частини першої статті 94 КК України, залежно від характеру та тяжкості захворювання, тяжкості вчиненого діяння, з урахуванням ступеня небезпечності психічно хворого для себе або інших осіб, суд може застосувати такі примусові заходи медичного характеру:

- 1) надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку;
- 2) госпіталізація до психіатричного закладу із звичайним наглядом;

- 3) госпіталізація до психіатричного закладу з посиленням наглядом;
- 4) госпіталізація до психіатричного закладу із суворим наглядом.

Як бачимо, перелік видів ПЗМХ є вичерпним і кожний вид таких заходів із реалізацією в стаціонарних умовах законодавчо визначений шляхом прописування цих закладів, де вони мають застосовуватися (частини три – п'ять статті 94 КК України).

Таким чином, законом у формі норми прямої дії встановлено, що застосування примусових заходів в умовах звичайного, посиленого чи суворого нагляду здійснюється шляхом госпіталізації особи до психіатричного закладу із звичайним, з посиленням або із суворим наглядом.

В той самий час приписи Правил, затверджені оскаржуваним Наказом, значно звужують чинний нормативний документ – Кримінальний кодекс України, адже передбачають зовсім інший спосіб реалізації стаціонарних видів ПЗМХ, а саме госпіталізацію особи до єдиного спеціального закладу з надання психіатричної допомоги (далі – СЗНПД), що відповідно до пунктів 3, 5 Правил вважається – закладом з надання психіатричної допомоги, в якому застосовуються всі передбачені статтею 94 КК України стаціонарні види ПЗМХ.

Як вбачається з подальших визначень пункту 3 затверджених Правил, надання психіатричної допомоги передбачається у структурних підрозділах СЗНПД, тобто у відділеннях із звичайним, посиленням або суворим наглядом, в залежності від постановленого судом виду ПЗМХ у вигляді госпіталізації до психіатричного закладу із звичайним наглядом, до психіатричного закладу з посиленням наглядом та до психіатричного закладу із суворим наглядом. Але відповідно до статті 3 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», заклад охорони здоров'я - це юридична особа будь-якої форми власності та організаційно-правової форми. Філія або представництво, які в ієрархії підрозділів закладу займають верхні щаблі з огляду на місце в ній такого підрозділу як відділення, не є юридичними особами, а отже вони і тим паче відділення ніяк не можуть ототожнюватися з закладом (частина 3 статті 95 ЦК України), що в порушення Закону робить Видавець Наказу, урівнюючи психіатричний заклад з надання стаціонарної допомоги (з його численними структурними утвореннями: медичною, економічною, бухгалтерською, господарською і іншими службами та відділами, відділеннями, кабінетами, що до тих чи інших служб входять) та власне відділення закладу охорони здоров'я.

З наведеного є очевидною невідповідність положень затверджених оскаржуваним Наказом Правил приписам частин три – п'ять статті 94 КК України, що регулюють застосування стаціонарних видів примусових заходів

саме у психіатричних закладах з певною визначеністю категорії нагляду – із звичайним, з посиленням або із суворим.

Затверджені цим Наказом Правила також не відповідають статті 19 Закону України «Про психіатричну допомогу», внаслідок сприйняття частини другої цієї статті у відриві від положень частин третьої – п'ятої статті 94 КК України (видані у наступний, більш пізній період, а отже у розвиток відповідних норм Закону України «Про психіатричну допомогу»), що в сукупності створюють додаткові істотні можливості для вірного прочитання способів виконання стаціонарних видів ПЗМХ, а саме шляхом госпіталізації особи до психіатричного закладу із звичайним наглядом, до психіатричного закладу з посиленням наглядом або до психіатричного закладу із суворим наглядом.

Також є хибним сприймати приписи частини шостої статті 19 «Примусові заходи медичного характеру» Закону України «Про психіатричну допомогу» як керівництво для розбудови такого державного примусу через положення пункту 6 Правил: ПЗМХ стаціонарних видів застосовуються у межах адміністративно-територіальної одиниці відповідно до місця проживання пацієнтів. Таке прочитання Закону не відповідає практиці Європейського суду з прав людини в контексті справ «Шторк проти Німеччини» № 61603/00 від 16 червня 2000 року та «М. проти України» від 19 квітня 2012 року, заява № 2452/04 і є нічим іншим, як розвитком положень застосування ПЗМХ у вигляді надання амбулаторної психіатричної допомоги у примусовому порядку (частина друга статті 94 КК України).

З іншої сторони, таке нормотворення позбавлене щонайменшої можливості бути зреалізованим на саму віддалену перспективу внаслідок ефемерності потреби в цьому та неймовірної економічної затратності створення і забезпечення функціонування СЗНПД в межах кожної адміністративно-територіальної одиниці, де можуть проживати такі пацієнти, адже відповідно до частини першої статті 133 Конституції України, систему адміністративно-територіального устрою України складають Автономна Республіка Крим, області, райони, міста, райони в містах, селища і села, що знайшло відображення в рішенні Конституційного Суду України № 11-РП/2001 від 13.07.2001 року.

Із подальшого тексту частини шостої статті 19 Закону України «Про психіатричну допомогу»: «Розміщення хворих, до яких за рішенням суду застосовуються примусові заходи медичного характеру, у відділеннях і палатах закладів з надання психіатричної допомоги відповідного типу здійснюється з урахування їх статі, віку та психічного стану в порядку, визначеному

центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я» вбачається, що

розміщення хворих має відбуватися у відділеннях і палатах *закладів* з надання психіатричної допомоги відповідного типу (у разі вірного тлумачення норм кримінального закону Правилами оскаржуваного Наказу, мало б бути *закладу*):

відділення, як структурний підрозділ закладів, не є самим закладом (інакше не було б нормотворюючої конструкції: «у відділеннях і палатах закладів»);

Міністерство охорони здоров'я, як центральний орган виконавчої влади у сфері охорони здоров'я має перейматися саме порядком розміщення осіб щодо яких застосовані ПЗМХ у відділеннях і палатах закладів з надання психіатричної допомоги відповідного типу з урахуванням їх статі, віку та психічного стану. Тобто, виконувати, удосконалювати (оновлювати з урахуваннямплинності часу) наказ МОЗ України № 397-2001, а не скасовувати документ через виключення із його тіла основних Порядків, що таке регулюють.

Таким чином, Наказ МОЗ України № 992-2017 суперечить нормам кримінального закону.

Невідповідність Конституції України, бюджетному і антикорупційному законодавству України.

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Міністерством охорони здоров'я України, шляхом ігнорування Основного Закону – Конституції України вчинено замах на імперативну норму кримінального закону шляхом перевищення повноважень на відповідну нормотворчу діяльність з певною метою – офіційного перекладення загальнодержавних функцій із виконання судових рішень про застосування примусових заходів медичного характеру щодо суспільно небезпечних психічно хворих у державних закладах охорони здоров'я на комунальні психіатричні заклади територіальних громад.

Про таке свідчать як повна відсутність в Правилах будь-яких даних щодо підпорядкованості повсемісно створюваних за цим документом СЗНПД так і електронне звернення від 12 грудня 2017 р., 22:25 особи, що не займаючи офіційної посади в апараті Міністерства охорони здоров'я України, бере на себе клопіт звертатися до керівників комунальних закладів з надання психіатричної допомоги областей України (до речі, з одночасним ігноруванням Кримських республіканських, Євпаторійської і Феодосійської міських психіатричних

лікарень та міської психіатричної лікарні м. Севастополя) *щодо* повторного розгляду *можливості створення на базі ввірених їм закладів спеціального закладу* з надання психіатричної допомоги з повідомленням про прийняте рішення до 15 грудня 2017 року на адресу відправника: сергей шум shumsergii@gmail.com.

Таким чином, мова йде про намагання зневілювати загальнодержавну функцію із застосування ПЗМХ шляхом її розпорошення і девальвації з асиміляцією в середовище психіатричних закладів територіальних громад, у тому числі тих з них, що в порушення статті 7 Закону України «Про судову експертизу», здійснюють прямо заборонену діяльність з проведення судово-психіатричних експертиз (мають право лише відповідні державні заклади і установи), а потім вчорашнім своїм підекспертним у себе ж будуть застосувати ПЗМХ. Внаслідок цього створюється очевидне корупційне навантаження – ризику банального придбання статусу неосудності (особливо у разі притягнення до відповідальності за статтями КК України, які санкціонують багаторічне або довічне позбавлення волі), що зростають у рази за полегшеного винесення завідомо неправдивого висновку судово-психіатричного експерта з можливістю надійного приховання криміналу за локальності і наближеності експертизи та ПЗМХ (неустановані накази МОЗ України від 24.12.2014 № 1000, від 19.11.2014 № 869, частина перша статті 28 Закону України «Про запобігання корупції»).

У цьому зв'язку стає зрозумілою відсутність в оскаржуваному Наказі такого важливого реквізиту, передбаченого пунктом 2.37 Порядку Мінюсту, затвердженого наказом від 12.04.2005 № 34/5 (у редакції наказу від 15.05.2013 № 883/5) як відмітка «Аркуш погодження додається». Адже «Аркуш погодження» положень наказу № 397-2001 передує Порядком, що їх оскаржуваний Наказ № 992-2017 скасовує. До того, Верховний Суд України, відповідно до статті 36 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», залишається найвищим судом у системі судоустрою України, який забезпечує сталість та єдність судової практики, надає висновки щодо виконання судових рішень. Генеральна прокуратура України, як і раніше зосереджена на функціях нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян (стаття 2 Закону України «Про прокуратуру»). МВС України забезпечує охорону прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, підтримання публічної безпеки і порядку, протидіє злочинності, що закріплює пункт перший Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затверджене постановою КМ України від 28 жовтня 2015 № 878.

Тобто, наведені високоповажні інституції в цілому – гаранті в Україні верховенства права, законності, дотримання прав і свобод людини і громадянина. Все це безпосередньо стосується ПЗМХ, як міжгалузевого інституту, що є предметом регулювання кримінального закону. Статтею 27 Конституції України проголошується, що кожна людина має невід’ємне право на життя, що ніхто не може бути свавільно позбавлений життя і що захищати життя людини – це обов’язок держави, у тому числі через виконання загальнодержавних функцій психіатричною лікарнею з суворим наглядом, сегментом відповідальності якої є опікування особами, які в стані неосудності вчинили посягання на життя інших осіб або які за своїм психічним станом і характером вчинених суспільно небезпечних діянь становлять особливу небезпеку для суспільства і потребують тримання у психіатричному закладі та лікування в умовах суворого нагляду. На противагу зазначеному, видавець Наказу на свою забаганку, недолуго та всупереч Закону переадресовує функції держави з виконання судових рішень із застосування ПЗМХ на комунальні психіатричні заклади територіальних громад.

Щодо суті інших викладок із Правил, то їх положення також грубо суперечать Конституції України в частині розділу II Права, свободи та обов’язки людини і громадянина. Фахівці у галузі судової психіатрії і правозахисної діяльності сприймають тримання хворих, щодо яких відповідні рішення суду виконуються у психіатричних закладах загальної мережі (за принципом наближеності до місця проживання таких осіб) як безумовний здобуток реформи примусових заходів медичного характеру 1988 року. За Правилами (всупереч нормі частини третьої статті 22 Конституції України – «При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод») таких хворих тепер знову, на зразок спецпсихлікарень системи МВС СРСР, почнуть тримати під охороною в облаштованих під цілодобовий відеонагляд спеціальних палатах у закладі, обнесеному парканом заввишки не менше 2,5 м з системами охоронної сигналізації, відеоспостереження та контролювання доступу – контрольньо-пропускним пунктом. З урахуванням песимістичних реалій щодо можливості організації СЗНПД, їх функціонування у кращому випадку на окраїнах територій однієї - кількох областей України і у спосіб, що з об’єктивних причин, насправді, в разі погіршуватиме тримання хворих, їх діагностику, лікування і реабілітацію (твердження у т.ч. за матеріалами рішення Європейського суду з прав людини «Анатолій Руденко проти України», заява № 50264/08) суттєво ускладнить підтримування за 100-150 км фізичного і матеріально-побутового контакту з хворими для їх родичів, законних представників.

Наближення пацієнтів психіатричної лікарні з суворим наглядом до місць проживання родин має створюватися на законній основі шляхом розбудови мережі закладів із суворим наглядом в розумній кількості та з урахуванням можливостей держави це належно забезпечити.

Пункт 30 Правил не інакше як уповноважує працівників спеціального закладу з надання психіатричної допомоги порушувати статтю 31 Конституції України і підслуховувати телефонні розмови пацієнтів, підглядати за ними, а то як вони мають звіряти відповідність заявленого і фактичного номерів абонента та припиняти телефонні розмови пацієнта у разі вживання ним під час такого спілкування нецензурних висловлювань чи погроз. До цього, непогано було б створити можливості на доведення правомірності і достатності підстав діяти такому представникові саме так як зазначено в Правилах та відповідно до норм частини першої і частини другої статті 32 Конституції України щодо невтручання в особисте і сімейне життя та не поширення конфіденційної інформації про особу.

Наведеним не вичерпуються очевидні невідповідності деяких інших положень Правил, суперечливих між собою норм внаслідок останнього внесення змін до частини третьої статті 514 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) та нормам Закону України «Про психіатричну допомогу» в частині комісії лікарів-психіатрів. В одному випадку за нормою частини третьої статті 514 КПК України висновок саме комісії лікарів-психіатрів обґрунтовує необхідність продовження, зміни або припинення застосування ПЗМХ, а за нормою пункту 14 Правил та іншою нормою наведеної частини статті процесуального закону – зміна виду або припинення застосування ПЗМХ обґрунтовує висновок комісії лікарів-психіатрів, або, у разі наявності, висновок обраного особою лікаря-психіатра (лікаря-психіатра дитячого), що суперечить частині першій статті 1 «Визначення термінів» Закону України «Про психіатричну допомогу», де комісія лікарів-психіатрів – два чи більше лікарів-психіатрів, які колегіально приймають рішення з питань, пов'язаних з наданням психіатричної допомоги. Поза межами сприйняття наступна норма цього ж пункту Правил, за якою встановлюється обов'язковість для психічно хворої особи бути присутньою на слуханнях справи у суді. Але як дотримуватися імперативу, коли особа за своїм психічним/соматичним станом здоров'я потребує важкопрогнозованого за тривалістю лікувального режиму з перебуванням в постелі або страждає на виражений негативізм чи марення з включенням до фабули тих чи інших учасників судового провадження і т.п. В такому випадку безсилі і лікарі, і охорона.

Про останню йдеться у пункті 51 Правил – охорона СЗНПД забезпечується згідно із Законом України «Про охоронну діяльність».

Скрупульозне вивчення Закону України «Про охоронну діяльність» від 22 березня 2012 № 4016-VI із змінами не дає впевненості, що це має бути саме так.

Відповідно до частини першої статті 5 та пункту третього частини першої статті 6 Закону, суб'єкт охоронної діяльності на підставі ліцензії надає такі охоронні послуги:

- 1) охорона майна громадян;
- 2) охорона майна юридичних осіб;
- 3) охорона фізичних осіб (в частині запобігання загрозам особистій безпеці фізичної особи, яка охороняється).

Частина друга статті 3 визначає, що дія цього Закону поширюється на правовідносини правоохоронних органів та військових формувань у процесі надання ними послуг з охорони власності та громадян в частині, що не регулюється законодавчими актами, які регламентують їх діяльність.

Органами державного регулювання у сфері охоронної діяльності є Кабінет Міністрів України, а також центральний орган виконавчої влади у сфері охоронної діяльності (стаття 4 Закону).

Відповідно до Переліку об'єктів, що підлягають обов'язковій охороні підрозділами Державної служби охорони при Міністерстві внутрішніх справ за договорами, затвердженого постановою КМ України від 10 серпня 1993 № 615 «Про заходи щодо вдосконалення об'єктів державної та інших форм власності» із змінами включені

Психіатричні лікарні з посиленням наглядом

Спеціальні відділення лікарень, призначені для проведення судово-психіатричної експертизи осіб, які перебувають під вартою.

До цього, Державний заклад «Українська психіатрична лікарня з суворим наглядом МОЗ України» охороняється відділом охорони Південно-східного міжрегіонального управління з питань виконання кримінальних покарань та пробації Міністерства юстиції України (Положення про відділ охорони затверджене наказом наведеного управління від 20.01.2017 № 22) згідно структури і штату, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 28.07.2017 № 3007/к «Про затвердження структури та штату відділу охорони Української психіатричної лікарні з суворим наглядом».

Закон України «Про охоронну діяльність» визначає організаційно-правові принципи здійснення господарської діяльності у сфері надання послуг з охорони власності та фізичної особи, де охорона фізичної особи – це діяльність з організації та практичного здійснення заходів охорони, спрямованих на забезпечення особистої безпеки, життя та здоров'я індивідуально визначеної фізичної особи (групи осіб) шляхом запобігання або недопущення негативного

безпосереднього впливу факторів (діяльності або бездіяльності) протиправного характеру. Таке ніяк не узгоджується з метою і порядком організації охорони спеціальних лікувальних закладів для застосування ПЗМХ в умовах того або іншого виду нагляду – попередження несанкціонованого проникання в середовище громадянського суспільства осіб, визнаних судом суспільно небезпечними, такими, що за своїм психічним станом і характером вчинених в стані неосудності протиправних діянь потребують встановлених законом заходів примусу держави, які забезпечуються у т.ч. відповідно організованою охороною місць їх постійного перебування.

Очільники Міністерства охорони здоров'я і гадки не маючи щодо вартості інфраструктурного, іншого облаштування закладу на кшталт психіатричної лікарні з суворим наглядом, запевняли суспільство про нібито фінансову і матеріальну беззатратність такого проекту. Проте в жодній із областей України, куди протягом 9 місяців скеровувалися вказівки підготувати інфраструктуру під такі заклади – нічого не зроблено з абсолютно об'єктивних причин: потрібні великі кошти, матеріальні, кадрові, інші ресурси, яких немає і бути не може в умовах кризового стану економіки та багаторічного нищення психіатричної галузі охорони здоров'я як такої шляхом недофінансування, шельмування кадрів тощо.

Укладачі Наказу не бачать перешкод розвитку територіальних громад, на яких перекладають суто державну справу. Але це не так. Матеріально-фінансове забезпечення процесу застосування ПЗМХ в умовах суворого нагляду, його обслуговування в структурі витрат комунальних психіатричних закладів призведе до фінансової дискримінації інших закладів загальної мережі місцевих громад в силу пріоритетності задоволення потреб психічно хворих з активним типом суспільної небезпеки, а саме використання коштів обласних бюджетів на виконання специфічних загальнодержавних функцій – до порушення Бюджетного кодексу України в частині положень статті 119 «Нецільове використання бюджетних коштів».

З наведеного є очевидним, що Правила застосування примусових заходів медичного характеру в спеціальному закладі з надання психіатричної допомоги, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31.08.2017 № 992, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 листопада 2017р. за № 1408/31276 та визнання пунктом 3 цього наказу такими, що втратили чинність підпункти 1.1, 1.2, 1.3 і 1.6 пункту 1 наказу Міністерства охорони здоров'я України від 08 жовтня 2001 № 397 «Про затвердження нормативно-правових документів з окремих питань щодо застосування примусових заходів медичного характеру до осіб, які страждають на психічні розлади», затвердженого в Міністерстві юстиції України 01 березня 2002 р. за

№ 215/6503 суперечать чинному законодавству, є незаконними і підлягають скасуванню, що відповідно до статті 264 КАС України являється підставою для визнання оскаржуваного наказу протиправним та не чинним.

ДЗ «Українська психіатрична лікарня з суворим наглядом МОЗ України» має право оскаржити нормативно-правовий акт – наказ Міністерства охорони здоров'я України від 31.08.2017 № 992 «Про затвердження Правил застосування примусових заходів медичного характеру в спеціальному закладі з надання психіатричної допомоги», оскільки він безпосередньо стосується сфери діяльності закладу, а саме виконання загальнодержавних функцій із застосування примусових заходів медичного характеру в умовах психіатричної лікарні з суворим наглядом, а також є суб'єктом правовідносин у яких буде застосовано цей акт.

Заявляємо клопотання про залучення в якості третьої особи на стороні Позивача, що не заявляє самостійних вимог Асоціацію психіатрів України – громадську організацію, відповідно до Статуту якої (пункт 2.1.) основною метою діяльності є захист своїх законних соціальних, творчих, економічних та інших інтересів членів Асоціації. Також метою Асоціації є захист прав та інтересів психічно хворих громадян України та їх родин.

З урахуванням вищенаведених порушень законодавства оскаржуваним Наказом, залучення Асоціації в якості третьої особи, що не заявляє самостійних вимог є необхідною мірою, оскільки прийняте по справі рішення в подальшому може впливати на діяльність цієї громадської організації, створеної для захисту прав та інтересів не тільки психічно хворих осіб, але й лікарів-психіатрів, у тому числі тих з них, що будучи членами Асоціації, безпосередньо зайняті у сфері застосування примусових заходів медичного характеру.

На підставі викладеного, керуючись частиною другою статті 55 Конституції України, статтями 5, 27, 245, 264 КАС України

ПРОШУ:

1. Визнати протиправним та не чинним наказ Міністерства охорони здоров'я України від 31.08.2017 № 992 «Про затвердження Правил застосування примусових заходів медичного характеру в спеціальному закладі з надання психіатричної допомоги», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20 листопада 2017р за № 1408/31276.

Додатки:

1. Квитанції про сплату судового збору у _____ прим. на _____ арк.

2. Заява про забезпечення позову у _____ прим. на _____ арк.
3. Копія Статуту закладу у _____ прим. на _____ арк.
4. Копія наказу про призначення головного лікаря у _____ прим. на _____ арк.
5. Копія Додаткової угоди у _____ прим. на _____ арк.
6. Повідомлення відправника: сергей шум shumsergii@gmail.com від 12 декабля 2017г., 22:25 у _____ прим. на _____ арк.
7. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Шторк проти Німеччини» у _____ прим. на _____ арк.
8. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «М. проти України» у _____ прим. на _____ арк.
9. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Анатолій Руденко проти України» у _____ прим. на _____ арк.
10. Копія наказу Міністерства юстиції України від 28.07.2017 № 3007/к у _____ прим. на _____ арк.

**Державний заклад «Українська психіатрична лікарня
з суворим наглядом МОЗ України»**

«_____» _____ 2017 року